

Mál nr. 35/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Heiti vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 22. janúar 2026, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 9. febrúar 2026, ásamt fylgiskjali.

Málsatvik.

Í málskoti byggir M á því að 26. september 2022 hafi hann orðið fyrir líkamstjóni við vinnu sína hjá X. Hafi hann ásamt Z, samstarfsmanni sínum, verið staddur í svokölluðum „sláturbragga“ sem sé hluti af fiskeldisstöð X og staðsettur stutt frá sjálfri fiskeldisstöðinni. Hafi átt að flytja fisk sem búið var að slátra og koma fyrir í körum. Þegar þeir félagarnir hugðust flytja fiskinn út úr bragganum hafi rennihurð ekki opnast. Þá hafi Z gripið til þess ráðs að reyna að lyfta hurðinni upp með því að nota gaffallyftara. Eftir að hafa lyft hurðinni hálfa leið hafi hún skekkst og stöðvast. M hafi þá stokkið til og reynt að ýta undir hurðina til þess að rétta hana af. Hurðin hafi hins vegar fallið niður og lent á öxl M með þeim afleiðingum að hann hafi orðið fyrir líkamstjóni. Er í málskoti vísað til skriflegrar skýrslu Z, dags. 31. júlí 2025, þessari málavaxtalýsingu til stuðnings. M hafi leitað til heilsugæslu í kjölfars slyssins og verið fjarverandi frá vinnu í tvær vikur. Í samskiptaseðli heilsugæslunnar frá slysdegi er m.a. minnst á að M hafi orðið fyrir vinnuslysi þann dag. M tilkynnti V um tjónið 10. mars 2025.

M telur X bera skaðabótaábyrgð á afleiðingum slyssins. Í fyrsta lagi byggir M kröfu sína á þeirri ólögfestu reglu sem hann telur gilda um hlutlæga bótaábyrgð vinnuveitanda vegna tjóns sem rakið verður til bilunar eða galla í tæki og búnaði á vinnustað. Vísar M í Hrd. 1968 bls. 051 og 1970 bls. 544 þessu til stuðnings. Í öðru lagi byggir M á því að X beri skaðabótaábyrgð á grundvelli sakarreglunnar eða reglunnar um vinnuveitandaábyrgð og að beita eigi ströngu sakarmati í málinu þar sem tjónið verði rakið til þess að tæki eða annar búnaður hafi bilað eða ekki virkað sem skyldi vegna galla. Telur M að rekja megi slysið til vanbúnaðar umrædds húsnæðis, nánar til tekið rennihurðarinnar og búnaðar hennar. Máli sínu til frekari stuðnings vísar M til 21.-23., 41. og 42. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og tiltekinnna ákvæða reglna nr. 581/1995 um húsnæði vinnustaða. Þá vísar M einnig til þess sem fram komi í yfirlýsingu Z. Telur M m.a. óhætt að fullyrða að umrædd hurð og búnaður hennar hafi ekki verið í samræmi við þær kröfur sem komi fram í framangreindum lögum og reglum. Því liggi sök X fyrir. Þá tekur M fram að hann telji ekki koma til greina að hann verði látinn bera hluta af tjóni sínu sjálfur vegna meðábyrgðar. Vísar hann m.a. í 23. gr. a. í skaðabótalögum nr. 50/1993 því til stuðnings.

Í athugasemdum V er vísað til þess að upplýsingar um slysið hafi fyrst borist X þremur árum eftir slysið. Þá kannist öryggisfulltrúi X ekki við að hafa fengið tilkynningu um slysið. Hjá X sé almennt passað vel upp á að öll slys séu skráð og tilkynnt. Þá hafi engar fjarvistir frá vinnu verið skráðar vegna M hjá X á þessum tíma. Engin gögn séu því til um slysið hjá X. Telur V að framangreint tómlæti M, þ.e. hversu seint hann tilkynnti X um slysið, hafi því komið í veg fyrir að X hafi haft tækifæri til að bregðast strax við, m.a. með því að tilkynna slysið til Vinnueftirlits og afla nauðsynlegra upplýsinga og sönnunargagna um tildrög þess. Því sé ljóst að X hafi ekki vanrækt tilkynningarskyldu sína samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Meginreglan um að tjónþola beri að sanna tjón sitt og hvernig það atvikaðist eigi því við í máli M. V telur því ósannað að slysið hafi gerst með þeim hætti sem lýst er í málskoti enda hafi M ekki lagt fram nein gögn um hvernig slysið atvikaðist nema frásögn samstarfsmanns hans sem rituð hafi verið u.þ.b. þremur árum eftir slysið. Þá er á það bent að jafnvel þó frásögn M af málsatvikum yrði lögð til grundvallar vilji V benda á að ekki geti komið til hlutlægar skaðabótaábyrgðar X vegna tjóns sem verður vegna bilunar eða galla í tæki eins og virðist byggt á í málskoti. Telur V óumdeilt að slík regla sé ekki gildandi réttur á Íslandi heldur gildi um þetta almennar reglur skaðabótaréttar. Þá telur V ósannað að hurðin hafi verið biluð umrætt sinn. Samkvæmt upplýsingum frá X sé um að ræða bílskúrshurð/iðnaðarhurð svo keyra megi lyftara inn og út úr húsinu með fiskikör. Starfsmenn

sláturhússins og sér í lagi lyftarastjórinn noti þessa hurð. Fagmenn hafi verið fengnir til að setja hurðina upp haustið 2017. Jafnframt er tekið fram að X kannist ekki við að hurðin hafi verið biluð eða eitthvað verið að henni á þeim tíma sem slysið gerðist. Eftirliti með hurðinni og viðhaldi á henni hafi verið sinnt eftir þörfum. V telur einnig ósannað að hurðin hafi ekki verið í samræmi við reglur 581/1995 eins og haldið sé fram í málskoti. Og jafnvel þó að hún hefði verið biluð þá telur V ósannað að X hafi vitað af því. Félagið telur einnig ósannað að eftirliti og viðhaldi með hurðinni hafi ekki verið sinnt sem skyldi. M, sem ber sönnunarbyrði í málinu, hafi engin gögn lagt fram sem styðja það. V telur því að M hafi ekki sýnt fram á að slysið sé að rekja til atriða sem X ber skaðabótaábyrgð á að lögum. Geti V því ekki fallist á bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Álit.

Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu beri sönnunarbyrði um að skilyrði slíkrar ábyrgðar séu uppfyllt. Ekki verður annað séð af gögnum málsins að M hafi ekki tilkynnt X og V um hið umþrætta slys fyrr en nokkrum árum eftir að hann byggir á því að slysið hafi orðið. Því gilda hefðbundnar sönnunarreglur í málinu, nokkuð sem þýðir að það er M að sýna fram á atvik máls og að tjónið verði rakið til saknæmrar háttsemi eða athafnaleysis sem X beri ábyrgð á. Ekki getur hins vegar komið til þess samkvæmt gildandi rétti að X beri skaðabótaábyrgð á hlutlægum grundvelli eins og M byggir á í málskoti. Nefndin hefur komist að þeirri niðurstöðu að eins og málið liggur fyrir hafi M ekki tekist að sýna fram á að eitthvað það hafi verið að hinni umræddu hurð eða aðstæðum á vinnustað að öðru leyti, sem geti leitt til þess að tjón hans verði rakið til saknæmrar háttsemi eða athafnaleysis sem X beri skaðabótaábyrgð á. Telur nefndin yfirlýsingu Z sem er dagsett tæplega þremur árum eftir slysdag ekki til þess fallna að breyta þeirri niðurstöðu.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á greiðslu skaðabóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 24. mars 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Lilja Ragnarsdóttir